

เอกรัฐ วงศ์สวัสดิ์ 2555: ประสิทธิภาพที่เหงือกของปลาทับทิม
Oreochromis sp. ที่เพาะเลี้ยงในกระชัง ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สัตววิทยา)
สาขาสัตววิทยาภาควิชาสัตววิทยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมาน แก้วไวยุทธ, วท.ค. 116 หน้า

การศึกษาปรสิตของปลาทับทิม *Oreochromis* sp. ที่เพาะเลี้ยงในกระชัง คลอง 13 หรือ
คลองระพีพัฒน์ จังหวัดปทุมธานี โดยเก็บปลาตัวอย่างเดือนละ 15 ตัว ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือน
ธันวาคม 2552 รวมจำนวนปลาตัวอย่างทั้งสิ้น 180 ตัว นำมาตรวจหาปรสิตทั้งภายนอกและภายใน
ตัวปลา พบว่าปลาทุกตัวมีปรสิต ปรสิตที่พบทั้งหมดมี 2 ไฟลัม 3 สกุล 8 ชนิด เป็นปรสิตภายนอก
ทั้งหมด ได้แก่ โพรโตซัวบริเวณผิวหนัง 1 ชนิด *Trichodina* sp. ปรสิตตัวแบนกลุ่มโมโนจิน 2 สกุล
7 ชนิด พบบริเวณเหงือก ได้แก่ สกุล *Cichlidogyrus*; *Cichlidogyrus halli*, *C. sclerosus*, *C.*
thurstonae, *C. tiberianus*, *C. tilapiae* และ *Cichlidogyrus* sp.I และสกุล *Scutogyrus* ได้แก่
Scutogyrus longicornis ความชุกชุมของปรสิตในปลาตัวอย่างพบว่าเดือนพฤศจิกายนปรสิตมี
ความชุกชุมมากที่สุดคือ 47.87 ตัวต่อปลา 1 ตัว เดือนมีนาคมพบความชุกชุมของปรสิตต่ำที่สุด
เท่ากับ 5.73 ตัว ต่อปลา 1 ตัว ปรสิตที่พบมากที่สุดในการศึกษาคครั้งนี้ คือ *C. sclerosus* คิดเป็น
60.88 เปอร์เซ็นต์ส่วนปรสิตที่พบน้อยที่สุด คือ *Cichlidogyrus* sp.I คิดเป็น 0.04 เปอร์เซ็นต์พยาธิ
สภาพของเหงือกที่เกิดจากการเกาะของปรสิตปลิงใสพบว่าเซลล์เยื่อเมือกของเหงือกเกิดความเสี
หายบางเซลล์สลาย พบเซลล์ที่เกี่ยวข้องกับการอักเสบชนิดอีโอซิโนฟิลิก แกรนูลาร์ เซลล์ จำนวน
มาก นอกจากนี้พบลิมโฟไซต์ ทอมโบไซต์ และมาโครฟาจกระจายอยู่ทั่วไป

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก